

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, desetega in dvajsetega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštnino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravištvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani štev. 11.467.

List za državne nameščence in upokojence.

Problem dvojnega zaslužka.

Nedavno smo objavili prevod zanimivega članka o tem važnem vprašanju, ki je stalno na dnevnem redu v Avstrijski republiki in ki je predmet živahni debati v vseh avstrijskih listih. Ker se je pa problem dvojnega zaslužka ljubljanskih mestnih uslužbencev načel zadnjič na seji občinskega sveta v Ljubljani (o tem poročamo več v prihodnji številki), bodo tudi naslednja izvajanja, povzeta iz članka v uglednem dunajskem uradniškem listu »Reichsverband der öffentlich Angestellten«, ki izhaja v impozantni nakladi 25.000 izvodov, gotovo tudi vzbudila zanimanje med našimi bralci.

»Vsi vemo, da je nadprodukcija, ki se je pričela po vojni v vseh kulturnih deželah sveta, izzvala preobilico blaga in s tem splošno svetovno gospodarsko krizo, ki je v svojih posledicah vsakomur tako znana, da je ni treba tu natančneje obravnavati. Povsod pričenjajo zaradi tega varčevati v državnih proračunih, da s tem vsaj deloma omilijo bremena, katera je izzvala svetovna gospodarska kriza. V teh okoliščinah ni čudno, če so se nekatere države poslužile v ta namen rezerv, katere so si naložile v boljših časih, to so uradniški prejemki, določeni po predvojnih merilih. Pri nas žal take rezerve nimamo. Avstrija je bila tista srečna dežela, ki je že v minulih letih določila uradnikom zelo nizke prejemke, da je mogla najti sredstev za kritje nepotrebnih sanacij propalih bank, za še bolj nepotrebne škandale pri poštni hranilnici itd. Ker se celo nekateri politiki in gospodarski voditelji brez pravega razumevanja — pri letnih dohodkih od 28.000 do 200.000 šilingov od njih razumevanja sploh ni mogoče zahtevati — ne pomišljajo, govoriti o znižanju itak že nizkih uradniških plač, ker so posebno gospodarski voditelji v skrbeh, da bi se moglo odkriti, da je treba gospodarski birokraciji — ki je mnogo številnejša, kot si prebivalstvo predstavlja — znižati prejemke, so iznašli politiki spet dve novi krilatici, in sicer: varčevanje z upravnimi reformami in borba zoper dvojne zaslužkarje. Da si pa niti politiki, niti voditelji pridobitnikov o pojmu dvojnega zaslužkarstva niso na jasnem, naj dokažejo naslednja izvajanja.

Predvsem moramo skušati, da si pojasnimo sami sebi, kaj so dvojni zaslužkarji, če je in na kakšen način mogoče urediti in preprečiti, da bi posamezni ljudje prejeli po dvoje zaslužkov, dalje kdo pride pri tem v poštev, oziroma koga zagovorniki te ideje imajo v mislih, in končno kakšne bi bile posledice za gospodarstvo, če se to vprašanje reši. Tu naj predhodno še omenimo, da je prejšnji zvezni kancelar očitno uvidel težkočo rešitve tega vprašanja in da ni bil mnenja, da ga je mogoče rešiti kar tako. Žal moramo pa ugotoviti, da parlamentarci vseh odtenkov iz lahko razumljivih razlogov niso tega nazarovanja, vsled česar so glasovali, naj vlada čimprej predloži zakonski osnutek o pobijanju dvojnega zaslužkarstva.

Po službenih poročilih bi se z zakonom označili kot dvojni zaslužkarji naslednje osebe:

»1. Osebe, ki prejemajo, in imajo obenem drugo plačano službo, to so predvsem zvezni, deželni in občinski upokojenci, pa tudi zasebni upokojeni nameščenci.

2. Osebe, ki so zaposlene v službi, imajo pa poleg te še drugo službo. V to skupino spadajo predvsem tisti aktivni, javni ali zasebni uslužbenci, ki imajo postransko službo.

3. Tako zvani nepristni dvojni zaslužkarji. To so družine, kjer sta v službi mož in žena. — Jedro rešitve vprašanja, predvsem pa bistvo ugotovitve teh oseb, leži v uvedbi obligatornega delovanja katastra.

Najprej bomo razmotrivali vsebino pojma »dvojni zaslužkar«. Že takoj moramo ugotoviti, da je takó težko omejiti ta pojem, da bo komaj mogoče najti uporabno definicijo zanj. Po samem jezikovnem pomenu je »Doppelverdiener« vsakdo, ki vrši za razne delodajalce posle, ki presegajo normalno delavnost, to pa z namenom, da bi svoje, iz prvotnega zaposlenja izvirajoče dohodke povečal. Priznано, da ta poskus definicije ni popoln, vendar se po našem mnenju precej približa pojmu. Okolnost, da definicija ne objame popolnoma vsega obsega oseb, katere označujemo kot dvojne zaslužkarje, kaže težavnost vprašanja.

Najenostavnejši primer dvojnega zaslužka — in z lahkotnostjo brez primere označujejo demagoški politiki vseh strani ta najbolj vidni primer tudi kot najbolj pogosti primer dvojnega zaslužkarstva — vidimo, če javni ali zasebni nameščenec po uradnih urah, namesto da bi počival, skuša s postransko zaposlitvijo povečati svoje dohodke. Kako pri tem ravna, je izredno različno in tu se za vsakogar, ki hoče problem obravnavati resno in brez demagogije, pojavijo prve velike težkoče. Zajeti bo mogoče seveda brez nadaljnega vse tiste postranske poklice, ki so v kakršnikoli obliki slični zaposlitvi v glavnem poklicu. To so vsi tisti primeri, kjer uslužbenec svoje pisarniško delo, katero vrši v svoji poglavitni službi, nadaljuje kot postranski poklic drugod. S tem, da so ugotovili take postranske službe in nekaj ubogih ljudi, ki hočejo svojo skromno plačo oziroma pokojnino, katero jim izplačuje država, za malenkost povečati z dohodki iz take postranske službe, je bilo za naše politike demagoge vprašanje rešeno.

Če pa premotrimo državne in zasebne uslužbence, ki imajo postranske službe, opazimo predvsem, da si vsakdo, ki ni že po naravi len, skuša majhne prejemke, katere mu njegova služba daje, povečati s tem, da izkorišča svoje specialne sposobnosti. Tako vidimo, da se udeležujejo glasbeniki s tem, da poučujejo, da igrajo v orkestrih izven njihovega glavnega poklica. Drugi javni in zasebni uradniki — tu govorimo še vedno o tako zvanih malih postranskih poklicih — si izboljšujejo dohodke s poučevanjem srednješolcev, drugi spet uporabljajo svoje risarske in jezikovne talente kot ilustratorji oziroma prevajalci, svojo časnikarsko spretnost kot pisci člankov za dnevne časopise, strokovne liste in slično.

Že ugotovitev vseh postranskih poklicev brez izjeme je skoro nemogoča, kakor bi bila že misel, prepovedati uslužbencem, da ne smejo pisati časopisnih člankov ali pa poučevati višjo matematiko, nesmisel brez primere, ker je povsem nemogoče domnevati, da bi mogel časnikarsko delavnost državnega ali zasebnega usluž-

benca nadomestiti kak brezposelni. Doslej navedeni primeri spadajo k tistim, ki jih češče opazimo. Kaj pa je s tistimi primeri, ki so izven običajne vrste? Tako je n. pr. živel še pred nekaj leti na Dunaju vrl pisarniški uradnik, ki je bil pravi ženin v sestavljanju izvlečkov (potpurijev) iz novih operet. Vsak skladatelj, ki je skomponiral novo opereto, ga je po prvih uspehih naprosil, da mu je za dobro plačilo sestavil potpuri iz nove operete. Kaj si naši modrijani v parlamentu res predstavljajo, da bi s tem delom mogli osrečiti brezposelnega ali pa da bi narodnemu gospodarstvu s tem, da temu specialnemu strokovnjaku to njegovo delo prepovedo, kaj koristili? Te docela osamljene primere, katere bi sicer mogli še spopolniti, smo zato navedli, da pokažemo, kako je ugotovitev dvojnega zaslužkarstva že pri stalnih nameščenih težavna, oziroma kako težko je spoznati meje, pri katerih se je treba ustaviti. V resnici je pa dvojni zaslužkar vsakdo, ki dvakrat prejema dohodke, ne glede na to, če je stalni nameščenec ali pa če pripada svobodnemu poklicu.

Treba bi bilo torej pritegniti tudi proste poklice. Prepričani smo, da gospodarska organizacija zdravnikov, na katero naši zakonodajalci gotovo niso mislili, v svojih krogih ne pobija dvojnega zaslužkarstva, temveč prejemanje dohodkov iz preveč panog zdravniškega poklica. Tudi tu vidimo, da so zdravniki, ki so v javnih službah, obenem praktični zdravniki, mi-mo tega pa morda celo blagajniški zdravniki. Kako se bo pa zakonodajalotila tega vprašanja nam je docela zagonetno. Saj je vendar smešno zahtevati od uradnega zdravnika, ki prične z mizerno plačo 230 šilingov in služi 21 let, preden dobi 500 šilingov na mesec, naj se docela odpove sleherni zasebni ali blagajniški praksi. Še bolj fantastično se nam pa zdi, če kdo misli, da bo na primer upokojenemu inženjerju, ki kot staroupokojenec prejema na mesec največ po 500 do 600 šilingov, prepovedal izkoriščati svoje strokovno znanje, katerega si je tekom let pridobil in v praksi poglobil. Vsekakor ne bi bilo podjetniku, ki ceni njegovo z dolгим izkustvom utemeljeno znanje, nič pomagano z mladim, neizkušenim, če prav brezposelnim inženjerjem.

Kot vidimo, bi prišli pri podrobnem studiju tega vprašanja do reglementarizma, ki ogromno presega vse pojme stare policijske državne skrbi za javno blaginjo. O svobodnem tek-movanju sil ne bi bilo mogoče več niti govoriti, vsakomur bi morala država dodeliti delo, pri čemer bi podjetniku moralo biti vseeno, kakšno je to delo, dobro ali slabo.

Na tem mestu se moramo pomuditi še pri tretji točki navedenega zakonskega osnutka. Mnogo zakonov je, ki so se mogli skleniti samo zato, ker je žena tudi zaposlena v službi in s svojimi dohodki dopolnjuje moževe prejemke, ki za skupno gospodinjstvo in za otroke ne bi sami zadoščali. S skupnimi prejemki obeh je pa zagotovljeno vsaj kolikor toliko brezskrbno življenje. Vzrok temu so na eni strani prenizki prejemki mladih uslužbencev sploh, na drugi strani pa v modernem razvoju kapitalizma, ki prav na poseben način pospešuje žensko delo. Kdor bi hotel take zakone z zmanjšanjem dohodkov, na katerih so zgrajeni, torej s pomanjkanjem in revščino, razbiti, bi ravnal nesocialno in nekrščansko.

Kdor hoče pričeti pobijati dvojno zaslužkarstvo, se seveda ne bi smel

ustaviti tam, kjer je brezposelnost večja, kot pa pri zasebnih nameščenih, torej pri ročnih delavcih. Tu bi se pojavili konflikti, katerih ni moči niti slutiti. Ali je že kdo pomislil, da je treba smatrati, da žena gostilničarja, ki sama kuha in s tem odjeda zaslužek kuharici, prav za prav spada pod pojem »dvojnega zaslužkarstva«? Če hotelirjeva žena odvzema hotelski gospodinjji zaslužek, če družina obstoječa iz moža, žene in sina, ki ima tri trgovine, odjeda dvem drugim uslužbencem zaslužek, ker družinski člani sami vodijo vsa tri podjetja — kako naj označimo to stanje? Je že kdo pomislil, da kmet, ki je obenem gostilničar in živinski trgovec, v resnici opravlja tri posle in kako naj se v takih primerih odpomore.

Vprav neverjetno je, kako nezrelo obravnavajo naši politiki to vprašanje in s kakšno hladnokrvnostjo si izbirajo vedno iznova (ne da bi bili temeljito proučili vprašanje) uradnike kot žrtve svoje demagogije. Pri tem jim ni niti oddaleč jasno, kakšne posledice utegne roditi njihovo početje. Namesto, da bi zahtevali, naj se sestavi statistika in na tem temelju preudari, če se more s takimi nesimpatičnimi odredbami napraviti stalni nameščenec doseči upoštevanja vreden uspeh, govore v parlamentu brez premisleka in se s tem samo smešijo.

Na razpolago so nam številke, ki izpričujejo koliko zveznih državnih uslužbencev in upokojencev je zaradi nezadostnih plač in pokojnin prisiljenih, da si poiščejo postranski zaslužek. Vseh je 4330 oseb. Če pomislimo, da bi ostali po zakonski ureditvi tega vprašanja skupni prejemki do 400 šilingov na mesec — kar je vsekakor skrajno nizek dohodek za vsakogar, ki mora vzdrževati večglavo družino — nedotaknjeni po odredbah zoper dvojne zaslužkarje, ostane samo 1230 državnih uslužbencev, ki imajo s svojimi postranskimi dohodki več kot 400 šilingov skupnih prejemkov na mesec. Napram 240.840 zasebnim nameščenecem je to natančno pol odstotka. Med temi uradniki in upokojenci, ki imajo nad 400 šilingov skupnih dohodkov, je n. pr. med drugimi tudi 20 časnikarjev in 7 farmacevtov, katere bi bilo z brezposelnimi komaj mogoče nadomestiti. Med ostalimi so seveda tudi ljudje, ki zavzemajo v veleindustriji in pri velikih bankah čisto posebne položaje, to pa z ozirom na njihove posebne vzočnosti. Mirno lahko trdimo, da vsaj polovica teh 1239 državnih uslužbencev in upokojencev opravlja v zasebnih službah posle, za katere brezposelni, zasebni uslužbenci sploh ne bi mogli priti v poštev. Ostali zvezni uradniki in upokojenci s skupnimi prejemki preko 400 šilingov, katerih je približno četrt odstotka, bodo pa našli sredstva in pota, da bodo še najboljši zakon, če je v tem vprašanju sploh mogoče govoriti o dobrem zakonu, obšli.

Posledice za narodno gospodarstvo, to je: možnosti olajšanja gospodarske krize so torej tako neznatne, da vobče ne pridejo v poštev. Pokaže se, da zahtevajo naši parlamentarci vseh strank, ki se z vprašanjem približe sploh niso bavili, zgolj zaradi videza, brez sleherne statistične podlage, da se sprejme zakon, ki bi ne dosegel namena, zaradi katerega naj se sprejme.

Prav v zadnjem času pa poročajo listi, da je avstrijska vlada že sestavila dokončni načrt zakona zoper dvojne zaslužkarje, katerega predloži v kratkem parlamentu v proučevanje in sklepanje.

Za splošno znižanje cen.

Da so razmotrivanja v našem uvodniku v zadnji številki »Vzroki gospodarske krize« pravilna, potrjuje tudi članek, katerega je skoro sočasno objavil ljubljanski »Kmetijski list« in iz katerega posnemamo naslednji odstavek, ki se tiče državnega uslužbenstva in sploh vseh konzumentov po mestih:

»Pri nas ne preživlja težjih dni samo kmet, ampak jih preživlja tudi mestno prebivalstvo (uradniki, delavci itd.). Težke dni pa preživlja mestno prebivalstvo ne le zaradi visokih cen industrijskega blaga, kakor kmet, ampak zaradi visokih cen živeža v mestih. Mi vemo, da je dandanes pri nas moka poceni in skoro še bolj poceni je živina. Cene mesa in kruha pa so kljub temu v mestih neprimerno visoke. To je jasen dokaz, da tukaj nekaj ni v redu.

Kaj pa ni v redu? V redu ni to, ker se je pri nas med proizvajalca kmeta in med potrošnika (konzumenta) vrnilo toliko nepotrebnih posredovalcev, da bi bilo življenje v naših mestih še vseeno drago, čeprav bi kmet oddajal svoje pridelke zastonj!

Poglejmo primer: Kmet redi par volov. Žival je lepa. Pa pride k njemu človek, ki ga nagovarja, naj žival proda. Kmet pozna približno ceno in zahteva svoje. Prekupec gliha in gliha, dopoveduje kmetu, da je zanj vendar le bolje, če si prihrani pot na sejem, kjer niti ne ve, če bo prodal, kakor pa da bi sam hodil od mesarja do mesarja. Kmet se vda in — proda. Za nizko ceno seveda.

Prekupec gre sedaj do trgovca z živino in mu pove, da ima zanj nekaj

blaga. Trгоvec mu izplača, »provizijo« — cena je že višja.

Trгоvec proda živino mesarjem. Ker mora živeti tudi on, jo proda seveda zopet z dobičkom. Cena je zopet višja.

Dobiček, in sicer masten dobiček, hoče pa imeti tudi mesar. Cena postane vsled tega že jako visoka in po tej ceni mora meščan plačevati meso.

Tako pa ni samo z živino, ampak tako je z vsemi pridelki: tako je s sadjem, tako je s perutnino, tako je z jajci itd.

Vemo pa tudi to, da hodi precej meščanov, zlasti železničarjev na deželo, kjer kupujejo svoje potrebščine naravnost od kmetov. Ti dobe blago po pravi ceni, brez posredovalcev in prekupcev.

Kaj nam, kažeta ta dva primera iz prakse?

Ta dva primera nam kažeta, da naše mestno prebivalstvo ne bo živelo ceneje prej, dokler se ne otrese prekupčevalskih ljudi in dokler ne bo organizirana direktna prodaja in nakup blaga od producenta do konzumenta.

To nalogo pa lahko izvrše le z druge na kmetih, v mestih pa ali občinske uprave ali pa konzumne zadrge. O tem pa prihodnjič več.

Doslej smo v dokaz, da so sedanje gospodarske razmere pri nas nevzdržne, in da je treba čimprej pričeti z akcijo samopomoči državnih uslužbencev, navedli menda vse liste, ki izhajajo pri nas. Iz vseh teh člankov pa izhaja na koncu isti nauk: Pomoč je le v zadrugarstvu!

Stanovska organizacija in slovensko učiteljstvo.

Iz »Učiteljskega Tovariša« posnemamo iz članka, ki je izšel pod tem naslovom nekaj več ali manj obče veljavnih ugotovitev, katere je mogoče v glavnem aplicirati na sleherni našo stanovsko organizacijo:

»Moč vsake organizacije — torej tudi stanovske — ne sloni toliko na njenem vodstvu, ampak predvsem na članstvu. Vodstvo je le zbiratelj in nekak regulativ želj in potreb članstva, katero zastopa bodisi pred oblastmi bodisi v javnosti. To svojo nalogo izvršuje vodstvo tem lažje in uspešneje, čim bolj je članstvo kompaktno in enotno, čim bolj se zaveda pomena stanovske organizacije in čim bolj je disciplinirano. Povsod in v vsem mora biti vodstvo le izraz svoje članstva. Ako temu ni tako, potem članstvo vodstvo zamenja. Nikoli se pa ne more zgoditi obratno namreč, da bi vodstvo zamenjalo — članstvo.

Stanovska zavednost slovenskega učiteljstva je posebno poglavje, o katerem bi se lahko obširno razpravljalo. Tukaj se omejim le na posamezne ugotovitve.

Kljub naši enotni stanovski organizaciji, ki združuje danes približno štiri petine slovenskega učiteljstva, stoji torej še vedno razmeroma veliko število posameznikov izven nje. To

dejstvo ni razveseljivo in postavlja dotičnike v skrajno slabo luč glede stanovske zavednosti. Abstinenca je bila v prvi dobi po idejni borbi razumljiva in tudi še oprostljiva. A ko so se ti boji končali in je zašlo življenje in delovanje stanovske organizacije v normalni tir, takrat bi se bili morali vrniti zopet nazaj v stanovske vrste vsi tisti, kateri so jih bili zapustili iz katerihkoli razlogov, če bi bila namreč pri njih dovolj razvita stanovska zavednost. A kaj smo opažali? Mnogi so se res vrnili, a drugi so v zadnjem času zopet zapuščali stanovske vrste in postali v stanovskem oziru »divjaki«. Navajali so za svoj izstop različne razloge po večini osebnega značaja. Ta je imel boje zaradi stanarine, drugi zaradi kuriva, tretjemu ni delovala organizacija tako, kakor si je zamislil on sam, četrti ni dobil tega ali onega mesta, petemu se je zameril kak funkcionar vodstva itd. itd. Vsi ti in še razni drugi razlogi pa nikakor ne opravičujejo izstopa iz stanovske organizacije, če bi imeli dotični dovolj stanovske zavednosti in ponosa.

Pomislimo samo to-le: Fakt je, da je učiteljstvo odrezalo z uradniškim zakonom še kolikor toliko ugodno tudi v materialnem oziru le s sode-

lovanjem in po zaslugi svoje stanovske organizacije. Drugo dejstvo je, da mora biti stanovska organizacija docela na svojem mestu ravno v tem času, ko se delajo razni pravilniki k uradniškemu in šolskemu zakonu. Z njimi bode urejeno moralno in deloma tudi materialno razmerje učiteljstva in njegov položaj bodisi v službi, bodisi izven nje. To bo zadevalo vsakega posameznika našega stanu in smotorej na tem zainteresirani prav vsi brez izjeme. Zato bi se moralo to izvršiti — tudi z materialno pomočjo nas vseh. In vendar jih stoji še toliko in toliko izven naših vrst. In ti naši stanovsko nezavedni tovariši in tovarišice uživajo in bodo uživali dobrote, katere je pridobila organizacija! To ni lepo, da ne rabim izraza, ki ga imamo za tako razmerje v rastlinskem in živalskem življenju. Vsekar bo potreba, da se ta madež na telesu stanovske organizacije slovenskega učiteljstva na en ali drugi način odpravi.«

OKUSNA IN ZDRAVA
JE
KOLINSKA KAVA

Orjaške nagrade upravnih svetnikov.

Praški list »České Slovo« je pred nekaj meseci priobčil članek, v katerem dokazuje, kako so velika podjetja — delniške družbe pri določevanju nagrad svojim upravnim odborom ostale na višini, na kateri so se gibale v prvih časih po vojni, dočim so od takrat že ponovno in izdatno znižale delavske mezde, uradniške plače in so padle tudi cene njihovim izdelkom.

Zanimivi so podatki, ki jih list navaja. Tako n. pr. plačajo Škodovi zavodi (znane livarne in železarne) vsakemu upravnemu svetniku družbe po 300.000 čeških kron (1:70 Din) na leto. Češko-moravska družba Kolben-Danek plača svojim upravnim svetnikom po 268.000 čk. Živnostenska banka po 162.000 čk, Industrijska banka po 115.000 čk. Rudarska in plavžarska družba po 133.000 čk, cementne tovarne v Hradcu Kralovem pa samo po 108.000 čk na leto.

Kakor so te nagrade prav orjaško visoke, vendar še bolj je zanimivo to, da sedé v upravnih svetih teh delniških družb, katere finansirajo

vodilne velebanke, povsod isti ljudje. Tako n. pr. je nek gospod upravni svetnik kar v 40 delniških družbah, drugi denarnik je pa član samo 30 upravnih svetov velikih in bogatih delniških družb. List se vprašuje, kako more tak upravni svetnik vestno in natančno nadzirati in upravljati vse te delniške družbe, ko vendar nima niti dovolj časa za to, tudi če bi imel strokovno usposobljenost, kar je pa popolnoma izključeno. Takih »strokovnjakov«, ki bi imeli vsaj osnovne pojme o recimo 40 industrijskih panogah, sploh ni.

Navedeni češki list ugotavlja, da je nemoralno in naravnost nedopustno, da poedini ljudje ob istem času sede v upravnih odborih tolikih delniških družb in da prejemaajo za svoje »delo« takó ogromne nagrade. Izplačevanje takih nagrad za tako delo mora v javnosti omajati zaupanje v solidnost industrije in vsega narodnega gospodarstva.

Pri nas, ki smo majhni, je tudi v tem oziru vse bolj ali manj majhno. Vendar pa je treba povedati, da je baš od strani zastopnikov velikih narodno-gospodarskih podjetij bilo že svojčas, prav kakor danes vedno iznova slišati, da je treba prejemke javnemu in zasebnemu uslužbenstvu, če že ne znižati, pa vsaj ohraniti na dosedanj, absolutno prenizki stopnji. Če primerjamo s prejemki državnega in zasebnega uslužbenstva te nagrade, se nam zdi prizadevanje teh krogov prav razumljivo.

Oblačilnica za Slovenijo

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6

priporoča svojo bogato zalogo vseh vrst manufakturnega blaga. Državni uradniki dobijo blago na obroke samo s predložitvijo uradne legitimacije.

Važna razzodba državnega sveta.

Domača obrt ni izvrševanje samostojnega obrata.

Na tožbo L. M. vdove upokoje-nega orožnika iz Š., katero je tožiteljica vložila zoper rešenje finančnega ministra od 5. februarja 1931., št. 8358, s katerim ji je bila osporjena pravica do draginjske doklade k pokojnini in

je bilo odrejeno, da mora vrniti državni blagajni vsoto 18.000 Din, katero je že prejela na račun teh doklad, je državni svet izdal razzodbo št. 21.250/31 od 6. junija 1931. S to razzodbo je državni svet razzodil, da

V. G. Calderon:

Vražji otok.

»Kaj mislite, senor,« je rekel smeje se sivolasi črnc Sinforoso, »če bi se pre-peljala tja čez kakor mrlič?«

Spretno je pristala brza parna ladja, s katero sva hotela priti na otok, ki se je kakor velika kristalna skala blešče odražal od sinjega obzorja. Nič se bolj žarko ne blešči, kot tak guanski otok, na katerega lete v večernem mraku od obale neštevilni ptičji tropi kot ogromni trikotniki. Mrhovina in ptičji odpadki, ki so se dolga stoletja gomilili na otočju, so ustvarili svetel stožec, ki se dviga v nebo. Edini madež so krila pelikanov, ki gnezdi jo na otoku. Tu bi mogli slikarji ustvariti prav nesmrtno barvno simfonijo v sinjem in belem, morali bi si pa že v oddaljenosti vsaj dvesto metrov od motiva z robcem zamašiti nosove.

Ko sta se Don Julijan in njegov služabnik že bližala skalnemu otoku, je zamorec pokazal več temnih pik, ki so se počasi premikale v vodi, kakor pristaniške boje.

»Morski volkovi!« je razburjeno zaklical.

Pluli so brez kompasa naravnost na otok in puščali za seboj sled na mirni morski gladini, da se je zdelo, da jim prihaja kakor pajčevina pajku iz trebuha. Časih so brizgnili vodo in dva curka sta se posvetila v solnce. Prav nič zagonetnega ni na teh nedolžnih morskih prebivalcih. Toda že je zamorec pričel pripovedovati strahovite zgodbe o blodečih dušah, ki na temnih hrbtih morskih volkov plovejo na otok.

»To ni domišljija, senor! Mnogi, pre-mnogi ljudje so to v jasnih nočeh že videli!«

Brv v pristanišču je bila vsa polomljena in zgrajena iz rdečih tramov. Pričakovano je edini prebivalec otoka, škrljast, klepetav mestic, ki je ob nekakšni kreolski revoluciji dosegel celó polkovniški čin in je zdaj kot čuvaj moral paziti, da ladje, ki so plule mimo, ne bi kradle guana, temveč da to čudovito peruansko ptičje govno pošteno plačajo.

Pred Donom Julianom, ki je prišel, da službeno pregleda otok, se je po vojaško zravnal in javil:

»Hermogenes Cornejo, na službo, go-spod inženjer!«

Ob njem je stala njegova domača žival, krotek pelikan.

Inženjer je z zamorcem in s čuvajem krenil k velikim skladiščem guana. Čuvaj je zdaj pa zdaj spodbujal pelikana: »Napoleon! Le požuri se!«

Napoleon je tesno stisnil krila k životu, da ga veter ne bi odnesel, odpiral in zapiral zobčasti kljun in se le s težavo vlekel po pesku, katerega so morski vetrovi vžvalovili dokler so nesle oči. Don Julian je ves divji naglo korakal med pelikanom in čuvajem in kar naenkrat ga je prevzela do tega smešnega mestica silovita mržnja, kateri se ni mogel upirati. Brez odpočitka je drvel prav zaneslaše naravnost kar čez kupe guana, dani so se mu čevlji globoko udirali v sveže blato. Ladijska moštva so bila v belo bliščem bregu izkopala dolge rumenkaste jarke in od konca do kraja je ves otok strahovito smrdel po trohnobi in gnoju. Kadar so se približali kateri teh brežin, ki so vzbujale slabost v želodec, se je čisto zaslišal šum, kakor da je zašumela svila. Na ti-soče ptič se je dvignilo in odletele so kot

oblak, bolj črn kot so oblaki, kadar se bliža nevihta. Bili so pelikani. Neutrudni so gradili ta pekel, v katerem je moral Don Julian ostati čez noč, ker ga je pristaniška parna ladja mogla šele drugo jutro priti iskat. In spet je črnc, ki je ugenil gospodarjevo grozo, z bedastim smehljajem predlagal: »Kaj se ne bi pre-peljala tja čez kakor mrlič?«

Toda Don Julianu ni bilo do šal. Jezzen je poslal zamorca v lepo iz valovite pločvine, ki je bila razen čuvajeve kočee edino pribežališče na otoku.

Sam si je brez vodnika poiskal na kraju, ki je bil zavarovan pred vetrom, skalo, odkoder je gledal, kako je vzhajal mešec.

Na pesku, ki se je svetil kakor kovina, so ležale črne postave morskih volkov, podobne ladjam, potegnjenim na kopno. Od časa do časa se je kateri od njih spustil v morje na nočni lov. Za njim je ostala brazda na gladini, se širila in izginjala med zvezdami, ki so se zrcalile v mirni vodi.

Tedaj se je zaslišal od morja čist, svetel glas, tako priroden, da se je Don Julian nehote sklonil in nagnil navzdol.

izpodbijano rešenje ne more ostati še nadalje v veljavi, to pa iz sledečih razlogov:

»Okolnost, da se je tožiteljica bavila s šivanjem in da je imela za ta posel obrtni list, ne tvori zapreke sprejemanju draginskih doklad kakor odločba ministrskega sveta D. R. št. 107.201/24 v svojem 16. členu, točka 2. to predvideva kot podlago za izgubitev pravice do te doklade. To zaradi tega, ker se osebno izvršeno šivanje brez tuje pomoči in v lastnem domu, kakor to tožiteljica v tožbi trdi, a minister v svojem odgovoru na tožbo teh navedb ne izpodbija, ne more oceniti kot »izvrševanje samostojnega obrata« v smislu spredaj navedene 2. točke člena 16. cit. odločbe, temveč samo kot osebno delo (domača obrt). To se ni moglo izvajati niti iz dejstva, da je za to delo imela obrtni list, ker se brez njega s takim delom sploh ne bi bila smela baviti.

Po tem se v tem primeru pravica tožiteljice do draginskih doklad ni mogla ocenjevati na podlagi 2. točke navedenega člena 16., ker »izvrševa-

nje samostojnega obrata« v tem smislu niti ni ugotovljeno, temveč je bilo treba oceniti tole: dali je dohodek od njenega osebnega dela večji ali manjši od zneska, določenega v prvi točki istega člena.

Zato in da bi se ustvarila možnost za vnovično ocenitev spornega vprašanja skladno s prednjimi pripombami, se mora izpodbijano rešenje razveljaviti.

Navedena razsodba državnega sveta je zavzela napram najbolj siromašnim med državnimi upokojenci in upokojenkami res človečansko stališče. Saj tolmači precej nejasne in raztegljive predpise odločbe o draginskih dokladah upokojencev na smisel in vendar pravilen, obenem pa zelo liberalen način. S povečini nezadostnimi pokojninami se staroupokojenci in njihove vdove brez posebnih zaslužkov po večini ne morejo preživljati. Zato je tako tolmačenje zadevnih predpisov gotovo v interesu tako upokojencev, kakor tudi države sot socialne skupnosti državljanov.

Še o draginji.

Odkod draginja mesa? V »Slovencu« beremo, da je nek dolenjski kmet dne 17. avgusta prodal na ljubljanskem živinskem sejmu par prvovrstnih volov mesarju po 5.25 Din kilogram žive teže. Vola sta tehtala 1400 kg in sta dala približno 690 kg mesa. Kmet je prejel za oba vola 7300 Din, mesar je pa za samo meso dobil 10.355 Din, če računamo, da ga je prodal po 15 Din kilogram. Pri teh dveh volih je torej samo za meso dobil mesar 3055 Din več, kot je pa sam plačal za živa vola. Pri tem pa ni računana glava, jezik, pljuča, jetra, vampi, ledvice, srce, čreva, loj in koža. Torej se mesarjev dobiček poveča še za izkupiček od tega. — Tak primeri niso osamljeni, ker so cene živini čisto še nižje in tudi nekateri mesarji govedino celó dražje prodajajo. Zato so vedno glasnejše zahteve kmetov,

naj se jim dovoli klanje in nadrobna prodaja lastne živine, lahko umljive.

Stanovanjske odpovedi v Ljubljani. »Jutro« poroča: »Pri okrajnem sodišču je bilo letos skupno podanih že 711 stanovanjskih odpovedi. Samo v avgustu je bilo sodišču predloženih 160 odpovedi, ki se v prvi vrsti nanašajo na novemberski selitveni termin, a mnogo jih je tudi že za mesec september in oktober. Odpovedi se večinoma nanašajo na mala stanovanja.« — Kdo pa stanuje v malih stanovanjih? Uradniki, državni in zasebni, pa delavci in sploh ljudje, ki žive od stalnih plač. Vzrok odpovedi bo v največ primerih ta, da najemniki ne zmorejo pri svojih skromnih prejemkih visokih, pretiranih najemnin. Zakonsko maksimiranje najemnin bi edino moglo odpomoči temu zlu.

Vestnik.

Zmanjšanje draginske doklade državnim uslužbencem — zakoncem. Na več vprašanj v ti zadevi vnovič objavljamo naslednje pojasnilo, katero je naš list že pred meseci priobčil. Finančno ministrstvo je pod št. 26.962/I. od 12. maja 1931. pojasnilo, da se določba čl. 11. odločbe min. sveta D. R. št. 42.300 od 17. aprila 1924., z ozirom na določbe §§ 23. in 261. novega uradniškega zakona, ne more uporabljati, če sta mož in žena oba uradniška pripravnik, kakor tudi tedaj, če je le en zakonec uslužbenec v položajni skupini, drugi zakonec pa uradniški pripravnik. Po tem torej v obeh primerih pripadajo obema zakoncem njuni polni prejemki. S tem pojasnilom finančnega ministrstva se strinja tudi glavna kontrola z ozirom na odločbo splošne seje od 5. ju-

nija 1931., št. 51.884. — Ker je bila bivša odločba D. R. št. 42.300/24 nadomeščena z novo uredbo o draginskih dokladah aktivnih uslužbencev od 27. maja 1931., je to pojasnilo uporabljati analogno za predpise te nove uredbe, ki vsebujejo povsem enako določbo, kakor navedena prejšnja odločba.

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo stanovanj v Ljubljani sporoča svojim zadržnikom, da se je morala intervencija v Beogradu glede hipotečne posojila v znesku 5 milijonov Din za enkrat odložiti, ker se je na najmerodajnejšem mestu izjavilo, da bi prošnja v sedanjih časih ne imela uspeha in bi se morala brezposojno zavrniti. Čim se razmere na denarnem trgu nekoliko popravijo, se bo akcija nadaljevala.

da vidi bitje, ki se je bližalo, sedeč mor skemu volku na hrbtu. Kdo neki naj bo to?... Previdno se je splazil k čerem in odskočil. Tam doli je stala sredi pelikana nov ženska. Bela ženska, napol gola v nočni obleki — čisto neresnična, kakor sanjska prikazen. Komaj je opazila inženjerja, je zbežala po obrežju. Z bosimi nogami, ki so se vdiral v pesek, je razdirala lepe valovite podobe, katere je bil veter skrbno izdelal. Za njo! Toda tedaj je zaslišal porogljive besede:

»Pustite vendar mojo ljubico pri miru!«

Don Julian se je ustavil. Spoštljivo, pokorno se je približal čuvaj. V rokah je držal puško. Gotovo ni imel slabih namenov, vendar je pa morda hotel malce preplašiti predstojnika, morda tudi preprečiti nežen pomenek.

Dražestna plavalaska naj bo žena tega ogabnega mestica...? Donu Julianu so se nenadoma zbudili stari spomini na pustolovske romane.

»Kdo je ta ženska?« je trdo vprašal. »In s kakšno pravico ste jo privlekli na ta otok.«

Čuvaj se je grobo, nemarno zasmejal.

»Počasi, le počasi! Ste videli papirje, ki jih je imela v rokah?... Aha, aha! Piše namreč svoje ime na pogodbene obrazce in jih zvečer privezuje za vrat pelikanom, ki lete k obali. Blazna je, gospod inženjer! Ukradel sem jo iz blaznice in jo spravil semkaj. Kdo neki bi bil šel tu s tem z menoj? Morda moja mati?«

So ta živinska usta govorila resnico? V posmeh ali v opozorilo — kdo ve? — je zdajci mož pomiril na morskem volku, ki je bil že precej daleč od brega. Takoj se je voda skafila.

Inženjerju je zopern občutek gnusa napolnil grlo. Odsel je v pločevinasto kočico, da počaka na svitanje. In med tem, ko se je mestic trudil, da spravi plen na varno, je zamorec s skrivnostnim glasom mrmral:

»Morski volkovi so ji polagoma odnesli dušo in tu je ostalo samo še njeno telo.«

Obleke kemično čistil, barva, plisira in ilka tovarna J. O. S. REICH.

Majdica obdaruje mamico.

Mamica ima rojstni dan. Mala Majdica izprazni svoj hranilnik, ali kaj naj ji kupi, da jo iznenadi na ta dan. Ne premišlja dolgo, za prihranjeni denar kupi svoji mami Schichtov Radion, ker ve da ji napravi s tem največje veselje. Mamica jemlje za pranje vedno samo Radion, ker

**SCHICHTOV
RADION
PERE SAM
IN VARUJE PERILO
ZAJAMČENO BREZ KLORA**

Ustanovitev učiteljske kreditne zadruge. Novi odbor JUU je sprejel načrt za ustanovitev zadruge, ki naj bi dovoljevala svojem članstvu — učitelstvu ob ugodnih pogojih posojila. Zadruga bo imela 20.000.000 Din osnovne glavnice in bi se ta glavnica nabrala od članov. Posamezni delež naj znaša 1000 Din.

Gradnja carinarnice na Jesenicah. Po dolgi pripravi so pričeli graditi na Jesenicah veliko poslopje za carinarnico, ki bo veljalo nad 5 milijonov dinarjev. Stavba bo do zime pod streho, carinski uradi se pa vselijo vanjo prihodnjo jesen.

Nova carinarnica v Mariboru. Odločeno je, da se zgradi poslopje nove mariborske carinarnice na prostoru med Einspielerjevo ulico in tovrnim kolodvorom. Treba bo mnogo terena nasuti in preložiti dovozne ceste. Stavbni stroški za poslopje carinarnice s skladišči, nasipi in tlakovanjem znašajo nad 10 milijonov dinarjev in se poravnajo iz tlakarinskega sklada. Obenem se prične zidati stanovanjska hiša za carinske uradnike, ki bo obsegala 20 stanovanj in bo stala nekje v Graškem predmestju.

Zdravilišče mesta Zagreba. Zagrebska mestna občina je kupila na otoku Hvaru v Dalmaciji zemljišče, na katerem bo sezidala velik sanatorij, ki bo prvenstveno namenjen mestnemu uslužbenstvu, dostopen bo pa tudi javnosti.

Odprava napitnine na cestni železnici. Upravni svet ljubljanske cestne železnice je konec junija odobril sklep, da se prepove sprejemanje na-

pitnine. Obenem je pa odločil, da se kot nadomestilo za odpadlo napitnino vsemu voznemu uslužbenstvu razen poduradnikov, izplača kot novoletna nagrada 1% skupne vsote izkupička od prodanih pasovnih vozovnic. Nagrada se bo izplačala tem uslužbencem po enakih delih. S to odločbo je tudi na ljubljanskem tramvaju izvedeno moderno načelo, da je sprejemanje napitnine za uslužbenca ponižujoče in da mu je za njegovo delo treba dati primerno plačilo.

Novi kovani denar. Z zakonom o denarju kraljevine Jugoslavije, s katerim je bila izvedena zakonska določitev vrednosti dinarja na zlati podlagi, je rešeno tudi vprašanje kovanega denarja. Po tem zakonu skupna količina kovanega denarja iz nikla, aluminijeve zlitine in srebra ne sme biti večja od 650.000.000 Din. Poročajo, da bo zakon o kovanju denarja v kratkem izdan. Čuje se, da bo država izdala srebrne novce po 5, 10 in morda tudi po 20 Din. Izdane kovanega drobiža manjših enot za enkrat ni potrebno, ker ga je sedaj v prometu za 141.000.000 Din. Približno 60.000.000 Din tega drobiža ni niti še v obtoku. Kasneje bo pa država tudi te novce zamenjala za manjše. Z izdajanjem srebrnikov po 5, 10 in 20 Din se bo obtok bankovcev Narodne banke zmanjšal za preko 400.000.000 Din, s čimer se bo kritje bankovcev povečalo za 3 do 4%. Narodna banka bo znatno lažje obdržala minimalno kritje 35% obtoka bankovcev. Sedanji bankovci po 10 Din, ki se kmalu izrabijo in so sploh zelo nehygijski, se umaknejo iz prometa.

Stanovanjska samopomoč v Ljubljani.

»Zadruga državnih uslužbencev za nabavo stanovanj v Ljubljani« je sklicala na dan 7. avgusta t. l. svoj tretji članski sestanek, ki se je vršil pri zelo številni udeležbi v posebni sobi restavracije »Slon«. Odborniki so podali pregledna poročila in odgovarjali na posamezna vprašanja zadržnikov. Zanimiva debata se je razvila o poročilu tajnika Skalarja, ki je izvajal, da sedanji čas z ozirom na splošno gospodarsko krizo in pomanjkanje denarnih sredstev nikakor ni prikladen za najetje posojila 5.000.000 Din, ker bi bila navzlic podpori, katero uživa zadruga od strani banske uprave, prošnja najbrž neugodno rešena. Istega mnenja so razni finančni strokovnjaki, ki odsvetujejo v sedanjem času ta korak. Navzlic temu so se izrekli zadržniki za to, da se akcija za hipotečno posojilo z vso energijo nadaljuje, kar je pač dokaz nevzdržnega stanja posameznih zadržnikov, ki morajo stanovati v neprikladnih in nezdruženih stanovanjih, ali si pa pomagati z mesečnimi sobami.

Predsednik ing. Otáhal in član načelstva arh. Fatur sta nato pojasnjevala zadržnikom nove načrte prvih 3 stanovanjskih hiš, v katerih bo skupno le 24 stanovanj, ker ni izgleda, da bi nam stavbno oblastvo dovolilo zidanje štirinadstropnih hiš. Na dvorišču bi se lahko postavila primerna zgradba z 8 do 12 stanovanji, vendar za enkrat za dvoriščna stanovanja ni interesentov. Vsa stanovanja bodo imela potrebne pritikline in komfort (kopalnico, sobo za služki-

njo, parkete, elektriko, plin) ter bodo najemnine približno iste, če ne celo nižje kakor v drugih enakih stanovanjskih hišah. Razložek obstoja pa v tem, da se z najemnino vred amortizirajo tudi stavbni stroški za dotično stanovanje, ki ostane last zadržnika in njegovih pravnih naslednikov. Zadržnik hrani tedaj zase.

Dobro uspehi sestanek je zaključil po dveh urah predsednik ing. Otáhal z naznanilom, da se bodo o vseh fazah naše stanovanjske akcije obveščali zadržniki sproti. J. S.

Uradništvo po svetu.

Upravni stroški državnih uprav. Dasi je obseg poslov, katere vrše državne uprave vseh držav na svetu, po vojni silno narasel in z njim seveda tudi izdatki za državno upravo, vlada jo vendar glede stroškov javnih uprav mnoga napačna naziranja. Zato je treba ugotoviti, da je nemški državni statistični urad izdelal točen pregled, koliko znašajo upravni stroški posameznih držav, razdeljeni na poedincega prebivalca. Tako na primer znašajo upravni stroški na vsakega posameznika v Zedinjenih državah severno-ameriških na leto 303.4 nemške marke, na Angleškem 244.5 marke, na Švedskem 205.4 marke, v Nemčiji 180.4 marke in v Belgiji 118.4 marke. Iz tega pregleda je videti, da upravni stroški (in torej tudi osebni izdatki za uradništvo), niso največje postavke v državnih proračunih. Zato je stara

krilatica, da »uradništvo samó žre«, neresnična.

Znižanje uradniških plač na Madžarskem. Kot smo zadnjič javili, je madžarska vlada izdala naredbó o znižanju plač državnim uslužbencem. Znižanje znaša v najvišjih treh plačilnih stopnjah 15%, v nadaljnjih treh stopnjah 10% in v ostalih plačilnih stopnjah 5% dosedanjih prejemkov. Ne zmanjšajo se plače uslužbencem policije, orožništva, kaznilniške straže in finančne kontrole ter podčastnikom in vojakom. Upokojencem so se znižale pokojnine po skupinah za 15%, 10% in 5%. Plače so bile znižane s 1. septembrom. Mestne občine bodo predvidno znižale plače svojim uslužbencem še bolj.

Znižanje prejemkov angleških uradnikov. Angleška vlada je sprejela načelo, naj se podpore brezposelnim ne znižajo, marveč naj se namesto tega znižajo ministrske plače za 20%. Sorazmerno s tem naj bi se po progresivnih lestvicah znižale tudi plače sodnikov, policijskih uradnikov, učiteljev in drugih skupin državnega uslužbenstva.

Železniške ugodnosti avstrijskega učiteljstva. Dolgoletnim prizadevanjem državnega akcijskega odbora avstrijskega učiteljstva na Dunaju se je končno posrečilo, da so zvezne železnice priznale deželnemu učiteljstvu 50%ni popust po avstrijskih železnicah, vendar je treba plačati za vsako legitimacijo letno takso v znesku 20 šilingov. Ker mnogi učitelji stanujejo daleč od železnice in potujejo le razmeroma redkokdaj, je ta pristojbina previsoka in je koroško učiteljsko društvo v Celovcu ukrenilo potrebno, da bi se ta pristojbina vsaj za mlajše učitelje, če že ne za vse, znižala ali popolnoma odpravila. — Gre pri tem namreč za učitelje, ki niso v državni (zvezni) službi, temveč so uslužbenci posameznih dežel (pokrajin), katere tvorijo skupaj avstrijsko zvezno republiko.

Stavbna zadruga državnih nameščencev v Celju razgláša, da ima na razpolago več stavbišč v mestnem okolišu. Člani-reflektanti se vabijo, da se prijavijo do 30. septembra t. l., ker bi se sicer pozneje parcele prodale tudi nečlanom.

Kaj pravite?

Pod tem naslovom objavlja »Slovenec« naslednje vrstice:

»Nič novega ne bom povedal, kakor to, da se neprestano množe tožbe strank, ki iščejo stanovanja, pa jih kratkomalo zavrnejo, ko povedo, da imajo več otrok. »Hočemo mirno stranko brez otrok,« tako se izgovarjajo celo nekateri taki posestniki, ki bi od njih tega ne pričakovali.

Za božjo voljo! Ali smo res že tako zabredli v nekrščansko pojmovanje zakona in zakonskih dolžnosti, da se na ta način, četudi indirektno, podpira zločinstvo v zakonskem življenju? Ali ni vnebovpijoča krivica, če se mrzlo odžene in odslovi prosilec stanovanja, pošten zakonec, ki se žrtvuje za svoje otročiče in trudi, da jih lepo vzgoji, ko bi moral za svojo vestnost kot družinski oče dobiti še priznanje! Prav zato, ker je oče številne družine, bi mu tako vsaj nekoliko olajšali nelahko breme.

Grdo samopašnost, nekulturen čin moramo imenovati tako nečloveško početje, saj se še živali, ki ima mladiče, usmilimo in ji skušamo poma-

gati. Ali se taki žalostni — ne »beati possidentes«, ki vidijo samo sebe, ne boje, da bi se mogla njih krivičnost brdko maščevati?! Ali nimajo nič sočutja do nežnih, nedolžnih otrok?!

Mislimo, da od ljudi, katerim je denar vae na svetu, zaman pričakujemo usmiljenja in sočutja. Pri takih samogoltnikih pomaga samó sila zakona in strah pred kaznijo, vesti in srca itak nimajo. Prav zato je pa potrebno zakonsko varstvo za gospodarsko slabotne najemnike in ma šmiranje najemnin.

Zdravstveni drobiž.

Bolniška kuhinja mora prevzeti polovico železovega opravila in ne more biti zato nikdar dosti snažna in natančna. (Zl. Nightingale).

Opazuj zares pametne ljudi, pa boš videl, da manj tožijo nad motenji, obolelostmi itd., kot duševno omejeni, katerim je njih trebuh znak zemeljske oble.

Cepljenje proti kozam je bilo znano in se je vršilo že v starem veku. V Evropi je cepljenje vpeljala gospa Montague l. 1718.

Kr. dvorni dobavitelj

ANTON VERBIČ, Ljubljana
Delikatese Špecerija

Najnižje cene! Sveže blago! Skrbna postrežba!

Nogavice, žepne robce, dišeča mila, kravate, rokavice, vezenine, čipke, razni trakovi, sukanec, gumbi, potrebščine za šivilje, tapetnike in krojače v največji izbiri samo pri

JOSIP PETELINC, Ljubljana
(blizu Prešernovega spomenika) ob vodi

Veletrgovina

A. ŠARABON
V LJUBLJANI

priporoča špecerijsko blago, raznovrstno žganje, moko in deželne pridelke. Raznovrstno rudninsko vodo.

Ivan Perdan nasl., Ljubljana

Veletrgovina kolonijalnega in špecerijskega blaga.

Najnižje dnevne cene! Postrežba točna in solidna.

Telefonska šte. 2412

Štev. pošt. hran. 11.165

Vzajemna posojilnica v Ljubljani

r. z. z. o. z.

Miklošičeva cesta 7

v lastni palači, dovoljuje pod ugodnimi pogoji vsakovrstne kredite in posojila državnim uslužbencem proti poroštvu, zaznambi na prejemke, zastavi življenjskih polic in vrednostnih listin ter vključbi na posestva. Odplačilo v mesečnih obrokih. Uradne ure od 8.—2.

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15
priporoča svojo zalogo
dežnikov ter sprehajalnih palic

Popravlja se izvršujejo točno in solidno

Priporoča se

I. ČERNE

Ljubljana, Dunajska cesta 28

Zaloga pohištva in tapetništvo.

Modno blago, perilo in potrebščine za šivilje in krojače priporoča tyrdka

A. PERSCHE

LJUBLJANA, Pred škofijo 21.

Priporoča se cenj. občinstvu špecerijska trgovina

LESKOVIC & MEDEN

Ljubljana, Jurčičev trg 1

Priporoča se modna trgovina

T. EGER

LJUBLJANA

Sv. Petra cesta 2

Kupujte svoje potrebščine

pri tyrdkah ki inserirajo

v »NAŠEM GLASU«

Priporočamo tyrdko

M. Tičar, Ljubljana

za nakup vseh pisarniških in šolskih potrebščin.

Krojaški atelje

FRAN IGLIČ, LJUBLJANA
Pražakova ulica.

Izdeluje se za dame in gospode po najnovejših krojih. — Lastna zaloga modnega blaga. — Uradnikom znaten popust ali na obroke.

Pisalni stroj »IDEAL« modela D najmodernejše konstrukcije

THE REX Co.

Ljubljana, Gradišče 10

MANUFAKTURNA TRGOVINA

FABIANI & JURJOVEC

LJUBLJANA — STRITARJEVA ULICA 5

Priporoča svojo veliko izbiro volnenega blaga za gospode in dame. Belo blago za različno perilo v poljubni širini. Krasna zaloga zastorov in preprog. (Pliš, tapestri itd.) — Puh, perje, kapok, volna, žima vedno v zalogi. Blago je iz prvovrstnih angleških in čeških tovarn. Gg. uradnikom proti takojšnjemu plačilu 10% popusta.

A. & E. Skabernè, Ljubljana

Velika izbira češkega in angleškega sukna.

Knjigarna Učiteljske tiskarne

v Ljubljani

Frančiškanska

ulica 6

TELEFON ŠT. 3397

RAČUN POŠTNE

HRANIL. ŠT. 10.761

priporoča cenj. občinstvu svojo zalogo vseh pisarniških in šolskih potrebščin. Lastna izdelovalnica šol. zvezkov. Knjigarna sprejema naročbe na knjige iz inozemstva, na vse domače in inozemske liste, revije itd. Velika izbira razglednic in slik. Cene solidne! Postrežba točna! Zahtevajte cenik!

C. J. HAMANN

Ljubljana

Vam nudi najsolidnejši vir nakupa perila, opreme nevest in novorojenčkov, perja, modnih potrebščin - Predtiskarilja modernih ročnih del.